

forum for
natur og
friluftsliv
nordland

Fauske 13.juni 2014

Norges Vassdrags- og Energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo
E-post: nve@nve.no

Høringsuttalelse til 5 omsøkte småkraftverk i Bodø kommune, Nordland fylke

Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland, FNF Nordland, er et nettverk for 14 natur- og friluftslivsorganisasjoner i Nordland, med til sammen over 22 000 medlemskap. FNF Nordland arbeider for å sette friluftslivet og dets behov på dagsorden og øke bevisstheten om helse og livskvalitet samt viktigheten av å ta vare på naturen og miljøet rundt oss. FNF Nordland arbeider også for å sikre arealer for et aktivt friluftsliv. De frivillige natur- og friluftslivsorganisasjonene er med sin demokratiske styreform og åpne medlemsadgang et talerør for de store grupper av allemannsrettighetshavere i norsk utmark.

Viser til høringsbrev fra NVE datert 22.04.2014 om flere søkere - Søknad om tillatelse til å bygge fem småkraftverk i Bodø kommune, Nordland fylke.

Søknadspakken omfatter følgende utbyggingsprosjekter:

- Rognlia kraftverk
- Skredelva kraftverk
- Øvre Mølnelva kraftverk
- Storvasskråga kraftverk
- Åselielva kraftverk

FNF Nordland har bedt vårt nettverk og lokallag i Bodø og Salten om å komme med innspill som må være med i denne uttalelsen. Norsk Ornitologisk Forening avd. Nordland, Bodø og Omegn Turistforening, Bodø Jeger og Fiskerforening og Naturvernforbundet i Salten ble alle bedt om å komme med innspill dersom dem hadde det, og innkomne innspill er lagt til grunn i denne uttalelsen.

Innledning

Friluftsliv og fysisk aktivitet i naturen er viktig for Bodø kommune, noe som kommer frem i undersøkelser og kartlegginger og verdisettinger (Salten Friluftsråd– [link](#)). Som Nordlands største by med 50 000 innbyggere er det viktig at det er tilgang på attraktive arealer for å utøve friluftsliv, som bidrar til økt trivsel og folkehelse.

De omsøkte tiltakene er alle lokalisert i eller ved områder som er viktig for friluftsliv og konsekvensene vil være mest negativ dersom bruksverdien i viktige friluftslivsområder

reduseres. Friluftsliv er nært knyttet til naturopplevelser, og vassdragsnaturen utgjør ofte de mest sentrale og dominerende landskaps- og opplevelseskvalitetene.

Dersom alle fem prosjekter skulle realiseres vil den samlede belastningen på friluftsliv og landskap i kommunen være stor. Søknad om Skavlhaugelva kraftverk, som var et omsøkt småkraftverk ikke langt noen av dem som er inkludert i den aktuelle søknadspakken, ble avslått av NVE i 2013 og begrunnet med at tiltaket innebar store konflikter med landskap og friluftsliv. De samme konflikttemaene vil også være sentralt i søknadspakken om bygging av fem småkraftverk. Det er viktig at alle sekundæringgrep også ses i sammenheng, og ikke bare den aktuelle strekning med redusert vannføring.

NVE som ansvarlig myndighet skal påse at søknader er så godt opplyst som mulig og at det foreligger et godt kunnskapsgrunnlag om naturmangfoldet og eventuelle påvirkninger før vedtak treffes. Søknader skal også vurderes opp mot vannforskriften som har som mål at alle vannforekomster i Norge skal ha minimum god økologisk tilstand.

Men dagens system med begrensede konsekvensutredninger der naturmangfoldloven og vanndirektivet tillegges liten vekt bidrar til ytterligere marginalisering av viktige naturverdier. Miljødirektoratet og Riksantikvaren har advart mot at de tematiske konfliktvurderingene og nasjonale miljømålene overkjøres. Dersom vi skal oppfylle våre forpliktelser om å ta vare på vassdragsnaturen, landskapsverdiene, inngrepsfrie naturområder og biologisk mangfold, så må nye planlagte inngrep ses tilstrekkelig i sammenheng med eksisterende inngrep, fremtidige og planlagte utbygginger og vedtak må fattes på et godt kunnskapsgrunnlag.

De fem søknadene om småkraftverk i Bodø kommune som nå behandles samlet, er en del av NVEs nye rutiner for en raskere saksbehandling med den hensikt å få vurdert flest mulig søknader i tide for å komme i betraktning i el-sertifikatordningen. Målet er at køen av småkraftsøknader skal være avviklet innen 2017. NVE begrunner pakkesaksbehandlingen med at det vil gi et godt grunnlag for vurdering av den samlede miljøbelastningen. Dette er igjen i tråd med naturmangfoldloven som stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap. Loven presiserer at nye inngrep ikke kan tillates uten at påvirkninger fra tidligere utbygginger og naturinngrep også vurderes. Tap, forringelse og fragmentering av leveområder (habitat- eller arealbruksendring) er den største trussel mot biologisk mangfold, og energisektoren står for det største bortfallet av inngrepsfri natur i Norge som følge av en bit-for-bit utbygging. Derfor er det viktig at det legges opp til en kunnskapsbasert forvaltning og at alle inngrep ses i sammenheng. Er usikkerheten knyttet til kunnskapsgrunnlaget av et eller flere av prosjektene så skal føre-var-prinsippet legges til grunn, og søknaden avslås eller at det blir pålagt krav om tilleggsutredninger.

Ingen av de fem søknadene om småkraftverk som er ute til høring kan vise til utredninger på samla belastning, det er kun gjort noen vurderinger. Erfaringer fra tidligere ”pakkebehandlinger” viser at NVE heller ikke er villig til å legge til rette for dette slik naturmangfoldloven forutsetter. NVE har på forespørsel fra FNF Nordland avvist krav om utredning av samlet belastning ved ”pakkebehandlingene” av småkraftsøknader og kun henvist til sine hjemmesider og NVE Atlas. FNF Nordland holder likevel fast ved at NVE som planmyndighet har plikt til å legge tilrette for vurderinger i forhold til samlet belastning med oversikt over prioriterte arter og utvalgte naturtyper, eller områder med store landskapsverdier, verdifulle naturtyper og økosystemer (naturmangfoldloven § 4 og 5) som er gått tapt eller blitt marginalisert i vassdragsnaturen som følge av tidligere utbygginger og naturinngrep i kommunen og regionen. Det legges opp til at høringspartene har et selvstendig

ansvar for vurdering av den samlede belastningen, men uten en oversikt over konsekvensene av tidligere kraftutbygginger og mangelfulle utredninger er det utfordrende oppgave både for alle parter. Naturmangfoldloven er slik å forstå at når store verdier allerede er gått tapt, øker betydningen av restverdiene og er desto viktigere å bevare.

Norge og Sverige er sammen om for å øke produksjonen av fornybar kraft med 26,4 TWh til 2020, jf. fornybardirektivet. Vedtak om el-sertifikater (at strømkundene finansierer ordningen over strømrregningen) og fornybardirektivet legger et press på tempo og kvalitet i behandlingen.

I dag er situasjonen den at det produseres langt mer kraft enn etterspørselen. Dette bekreftes gjennom sektoranalysen av fornybar energi i Nord-Norge som Næringsdepartementet har utarbeidet, som viser at den største flaskehalsen for fornybarsatsinga i Nord-Norge er manglende etterspørsel etter fornybar energi. Nordland har et kraftoverskudd på vel 40 prosent allerede før de mange subsidierte konsesjoner er realisert og NVE og OED har allerede innvilget konsesjoner som overoppfyller kravene i Fornybardirektivet på 24,6 TWh sammen med Sverige. Flaskehalser og kapasitetsbegrensninger i overføringsnettene skulle tilsi at det ikke er behov for de mange småkraftverk som bygges og planlegges i regionen. Et enda større kraftoverskudd kan resultere i at prisene på energi faller og interessen for sparing og energifrigjøring stopper opp. Vi har derfor god tid til å finne de minst konfliktfylte områder til fornybarsatsinga i fylket i forhold til natur, landskap, friluftsliv og folkehelse.

FNF Nordland har følgende innspill til de fem omsøkte småkraftverkene i Bodø kommune:

Rognlia kraftverk

Rognlia kraftverk AS ønsker å utnytte vannfallet i Mølnelva mellom inntak på kote 300 og kraftstasjon på kote 15. Rørgaten blir om lag 1250 m lang og planlegges nedgravd. Maksimal slukeevne er 1,1 m³/s og installert effekt er 2700kW. Årsproduksjonen er beregnet til 6,9 GWh. Det planlegges slipp av minstevannføring på 54 l/s hele året.

Nedslagsfeltet strekker seg fra høyeste høyde på 650 meter over havet og ned til inntak på kote 300. Mølnelva drenerer de nord- og sørvestlige områdene for Tirilfjell. Mølnelva har sitt utløp i Lakselva som renner ut i Misvær fjorden ca 350 m nedenfor samløpet.

I området er det flere veier, bl.a. riksvei 812 som går gjennom Misvær sentrum

Befaringer i felt ble utført 30. august 2012. Vegetasjonen var i overgang fra sensommer til høst. Dette er i korte trekk det som ble registrert og vurdert i forhold til natur og friluftsliv.

Naturmiljø

Det er ikke registrert vilt i influensområdet, men det er uvisst om dette beror på hvorvidt området er dårlig undersøkt. Influensområdet er antakelig fattig på rødlistede arter. Det er antakelig potensial for vedboende rødlistede sopp og epifyttiske lav i gråor-heggeskogen dersom skogen får fortsette å utvikle seg. Vedboende sopp kan være oversett på grunn av tidlig utviklingsstadium på befaringstidspunktet.

I nedre del av elveløpet og rørgata finnes gråor-heggeskog som kantvegetasjon langs elva, i tillegg til et større område i sørvendt skråning på nordsiden av elva. Gråor-heggeskogen er åpenbart det habitat som har størst potensiale for virvelløse dyr. Det er da i første rekke snakk om vedboende arter knyttet til slik skog. Naturtypen vil bli sterkt berørt av planlagt rørgatetrasé sammen med adkomstveien til kraftverket.

I øvre yttergrensen av gråor-heggeskogen i overgang til høgstaude-lågurt bjørkeskog finnes et lite område med stordimensjonerte ospetrær. Dette området har godt potensiale for rødlistede arter av vedboende sopp som går på osp, men ingen ble observert under befaringen.

I øvre del av planlagt rørtrase finnes slåttemark med beitepreg. Dette er slåttemark av utformingene frisk fattig-eng (Engkvein-rødsvingel-gulaks-eng) med verdi C. Rørgatetraséen vil føre til hogst og utslettelse av vegetasjonen og slåttemarkspreget for alltid da denne naturtypen ikke regenereres naturlig.

Det ligger et lite område med fattigmyr/intermediærmyr på nordsiden av elva, midtveis i trase, antakelig opprettholdt av vanntilskudd fra vårflo.

Det er ikke registrert fugler i området i forbindelse med befaringen, dette grunnet lite fugl og fuglesang på befaringstidspunkte. Gråor-heggeskog er en naturtype som generelt har stor diversitet av spurvefugl og naturtypen vil bli sterkt berørt. Området har potensiale for hekkende og næringssøkende kongeørn.

Det er avgrenset en viktig naturtypelokalitet, et brakkvannsdelta der Lakselva renner ut i Misvær fjorden.

Elvemusling (*Margarita margaritifera* – NT) er registrert i Lakselva. En kan ikke utelukke at elvepartiet nedstrøms kraftstasjonen er egnet leveområde for arten. Laksefisker er spredningsvektor for elvemusling, men verdi for fisk og ferskvannsorganismer vurderes likevel som liten i den berørte strekningen, men kan være større rett nedstrøms. Det er ikke noe klart vandringshinder i Mølnelva. Øverste kulpen ligger på kote 100 og det kan ikke utelukkes at fisk kan vandre opp dit. Det er ikke kjent at ål finnes i vassdraget.

FNF Nordlands vurdering

Det omsøkte tiltaket berører et viktig friluftslivsområde, som er mye brukt for hytteiere, jegere og friluftslivsutøvere, og har etter friluftslivskartleggingen fått verdi A.

Naturtypen gråor-heggeskogen har et potensial for rødlistede sopp og lav. Naturtypen vil bli sterkt berørt av planlagt rørgatetrasé sammen med adkomstveien til kraftverket. I øvre yttergrensen av gråor-heggeskogen i overgang til høgstaude-lågurt bjørkeskog finnes et lite område med stordimensjonerte ospetrær. Dette området har et godt potensial for rødlistede arter av vedboende sopp som går på osp. Ospetrær er viktig for lav- og mosearter og et av de viktigste treslag for hakkespettene, som igjen har den nøkkelfunksjonen at andre arter kan bruke hullene til å etablere reir. FNF Nordland mener det er viktig at det tas med i betraktning at vedboende sopp kan være oversett på grunn av tidlig utviklingsstadium på befaringstidspunktet.

FNF Nordland er kritisk til kunnskapsgrunnlaget. Det ble ikke observert fugl under befaringen og det er uvisst om lite registreringer av vilt skyldes at området er dårlig undersøkt. Deler av rørgata er heller ikke befart grunnet manglende informasjon om rørgatetrase på befaringstidspunktet.

FNF Nordland er videre usikker på om kunnskapsgrunnlaget i forhold til elvemusling, fisk og ferskvannsorganismer er godt nok. Søknaden burde vært bedre utredet på disse tema. Samtidig beror mange av vurderingene på antakelser og FNF Nordland mener derfor kunnskapsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig til at det kan fattes vedtak. Vi viser til Naturmangfoldloven §§ 8-9 om kunnskapsgrunnlaget og føre-var-prinsippet.

Vi viser ellers til innspill fra Bodø og Omegn Turistforening.

Storvasskråga kraftverk

Grunneierne planlegger å utnytte Storvasskråga i Bodø kommune til kraftproduksjon ved utbygging av Storvasskråga kraftverk. Det er utarbeidet ett alternativ.

Kraftverket vil utnytte fallet mellom ca. kote 284 til ca. kote 244. Nedbørfeltet til kraftverket blir på 32,5 km² med et midlere avløp på om lag 35,9 mill. m³ pr. år. Restfeltet til kraftstasjonsutløpet ved kote 244 er på 0,3 km² med et midlere avløp på 0,28 mill. m³ pr. år.

Ved inntaket planlegges det bygd en om lag 10 m lang og inntil 1 m høy betongterskel. Rørgata planlegges utført med nedgravde rør i hele lengden på ca. 440 m. Avløpet fra kraftstasjonen føres tilbake til Småvatnan via en kort kanal. Installert aggregatytelse er forutsatt å bli 0,7 MW. Beregnet, årlig middelproduksjon er 2,0 GWh. Det legges en 2500 m lang jordkabel til det planlagte Øvre Mølnelva kraftverk.

Det er noen av registreringer og konfliktvurderinger som er utarbeidet i forhold til natur og friluftsliv:

Naturmiljø

I Storvatnet ble det ifølge Naturbase påvist et yngleområde for storlom (NT) i 2001. Karplantefloraen i influensområdet bærer noe preg av rik berggrunn som igjen gir seg utslag i forekomster av noen forholdsvis krevende karplantearter.

Rørgatetraséen planlegges å gå gjennom fattig fastmattemyr med bl.a. bjønnskjegg, torvull, duskull, molte, blokkebær, krekling og dvergbjørk. Kraftstasjonsområdet består av en mosaikk med blåbærskog og høystaudebjørkeskog. Området er beitepåvirket slik at det enkelte steder er grasdominert. Arter som breiull, tyrihjelmskjegg og jåblom ble funnet. Mellom Blåfjell og utbyggingsområdet på ca. kote 550 er den sjeldne orkideen flueblom registrert. Lav- og mosefloraen virker også å være triviell i hele influensområdet. Selve elvestrengen går for det meste gjennom vegetasjonstypen blåbærskog av vekslende blåbær-skrubbær-utforming og blåbærkreklings-utforming, begge med fjellbjørk. Langs elva er floraen ganske rik, med bl.a. jåblom, dvergjamne, gulsildre, svarttopp, fjellfrøstjerne, finnskjegg m.m.

Det er observert fossefall og i følge Fylkesmannens databaser er det gjort registrering av tiurleik i nærheten av influensområdet. Storlom (NT) er registrert i Storvatnet. Elva kan ha rike populasjoner og en ganske stor biomasse av ulike invertebrater som er viktig for fossefall. Redusert vannføring vil gi følgelig kunne medføre nedsatt produksjon av bunndyr (invertebrater), og fossefall langs Storvasskråga kan bli skadelidende.

Fysiske inngrep i terrenget i forbindelse med rørgata, kraftstasjonen og inntakskonstruksjonen vil endre dagens forhold. En del av skogen vil bli fjernet over en strekning på ca. 440 m, men det forventes at inngrepet revegeteres i løpet av noen år. Noen myrer kan bli tørrere enn før utbyggingen på grunn av drenering langs rørgata. Det vil bli bygget en atkomstvei til kraftstasjonen fra Snelia samt at det bygges en midlertidig anleggsvei fra kraftverket langs rørgata til inntaket.

Det er ikke blitt utført fiskeundersøkelser i Storvasskråga. I Storvasskråga er den eneste observerte fisketypen bekkeørret. Det er også bekkeørret i Storvatnet og noe i Småvatnan. Det drives fiskekortsalg i området. Dette er et felleskort for flere vatn. Noen annen verdi enn det

den kan ha for rekreasjon har fisken her neppe. Det er registrert elvemusling i vassdraget lenger nede. Ved befarings er det ikke observert elvemusling.

Landskap og friluftsliv

Elva har noen få mindre fosser innen utbyggingsområdet, samt noen ganske kraftige stryk. Rørgatetraséen med anleggsveien vil bli et dominerende inngrep, men etter hvert vil dette området bli tilbakeført til dagens bruk. Stort sett blir rørtrase, kraftverk og inntak liggende skjermet for innsyn fra veien som går opp til hyttefeltet ved Storvatnet. Inntaket vil være godt synlig fra stien som går nedenfor utløpet av Storvatnet. Kraftverket og nedre del av rørgata vil være godt synlig fra Småvatnan.

Tidligere inngrep, slik som den omtalte skogsveien, har medført at mye av inngrepsfrie områder har gått tapt tidligere. Samlet areal med endret status er ca. 0,2 km² i sone 1-3 km fra større tekniske inngrep, og 0,35 km² i sone 3-5 km fra større tekniske inngrep.

Det er i dag et hytteområde ved Storvatnet. Atkomstveien dit følger den private veien fra Skarnøv. Inntaket til kraftverket vil ligge inne i et område som er regulert til fritidsbebyggelse. Området benyttes noe av turgåere, og det drives jakt i området. Tidligere ble det også solgt jaktkort. Det selges fiskekort for området. Utbyggingen forventes ikke å få direkte konsekvenser for disse aktivitetene annet enn i selve anleggsfasen og i den grad de reduserte landskapsverdiene som er beskrevet ovenfor og det visuelle inntrykket av inngrepene også reduserer naturopplevelsene.

Tilknytingspunktet til nettet blir ved Breivika samfunnshus som ligger nedenfor Nakken, der eksisterende 22 kV-ledning passerer. Kraften føres fram via nedgravd kabel i ca. 5 200 m hovedsakelig langs eksisterende vei. Dersom det også blir gitt konsesjon til Øvre Mølnelv kraftverk, vil det bli en samordning av kraftlinjene, der det søkes å legge kraftledningen mellom kraftverkene i størst mulig grad langs tekniske inngrep. Det kan være aktuelt å føre kraftledningen i luftspenn over bekken mellom Husvatnet og Kjævvivatnet for å unngå å grave i bekken.

FNF Nordlands vurdering

Området er et svært viktig og verdifullt friluftslivsområde og FNF Nordland mener at inngrep som vil redusere eller forringe naturopplevelsene ikke må forekomme. Men i henhold til utredningen vil det være nødvendig med inngrep som gjør at det visuelle inntrykket av inngrepene vil redusere naturopplevelsene.

De negative konsekvensene som følge av det omsøkte tiltaket er videre knyttet til redusert vannføring og rørtrase (som bl.a. går over myr som tidvis vil være synlig fra omkringliggende områder). Kraftverksinntaket er planlagt bygget ved Storvatnet, som er en hekkelokalitet for storlom. FNF Nordland er opptatt av storlom ikke forstyrres dersom det omsøkte tiltaket skulle gis konsesjon.

Inntaket vil være godt synlig fra stien som går nedenfor utløpet av Storvatnet. Kraften føres fram via nedgravd kabel i ca 5 200 m (hovedsakelig langs eksisterende vei), noe som også vil bety rydding og økt inngrep i området.

FNF Nordland vil også rette et spørsmål til om prosjektet medfører vel mye inngrep i forhold til kraftproduksjon. En utbyggingspris på NOK /kWh 5,95, som må sies å være høy, og en samlet produksjon på bare 1,98 er ikke all verden i et fylke og region med omfattende kraftproduksjon og kraftoverskudd fra før.

Øvre Mølnelva kraftverk

Kort om det omsøkte tiltaket

Småkraft AS planlegger å utnytte Øvre Mølnelva i Bodø kommune til kraftproduksjon ved utbygging av Øvre Mølnelva kraftverk. Det er utarbeidet ett alternativ.

Kraftverket vil utnytte fallet mellom ca. kote 239,5 og ca. kote 108,0. Nedbørfeltet til kraftverket blir på 39,3 km² med et midlere avløp på om lag 42,6 mill. m³ pr. år. Restfeltet til kraftstasjonsutløpet ved kote 108 er på 6,5 km² med et midlere avløp på 6,0 mill. m³ pr. år.

Ved inntaket planlegges det bygd en om lag 30 m lang og inntil 4 m høg betongdam. Rørgata planlegges utført med nedgravde rør i hele lengden på ca. 1360 m. Avløpet fra kraftstasjonen føres tilbake til Gardsvatnet via en kort kanal.

Installert aggregatytelse er forutsatt å bli 2,7 MW. Beregnet, årlig middelproduksjon er 7,2 GWh. Kraftverket kobles til eksisterende 22 kV-linjenett via en 2 600 m lang jordkabel.

Det er planlagt slipping av minstevassføring tilsvarende 5-percentilen, dvs. 270 l/s om sommeren og 67 l/s om vinteren.

Dette er i korte trekk hva som kom frem av feltbefaring og konsekvensutredning på tema for natur og friluftsliv.

Naturmiljø

Det er ingen registrerte forekomster av rødlistearter verken av planter eller dyr i influensområdet. Det er heller ikke gjort noen observasjoner under noen observasjoner under feltbefaringen. Tidligere har hønsehauk vært registrert hekkende i området.

Berggrunnen og naturforholdene egner seg ikke for karplanter og karplantefloraen innen hele influensområdet er artsfattig og triviell.

Skogen er relativt ung, men på grunn av dårlig bonitet og sen vokster kan skogen være eldre enn den virker. Omsøkt rørgatetrasé vil tangere et par mindre fattigmyrsområder som kan defineres som fattig fastmattemyr av klokkelyng-rome-utforming. Lav- og mosefloraen virker å være triviell i hele influensområdet. Saltlavarter og forskjellige navlelav (*Umbilicaria*) er ganske vanlige langs elva sammen med skorpelav som er typisk for fuktige lokaliteter.

Av fugl ble det observert utbredte og trivielle arter. Det ble ikke observert fossefall og elva ble ikke vurdert til å være godt egnet for at arten hekker i området. Det er registrert hekkende rovfugl i nærheten av influensområdet, og flere områder egner seg som hekke- og jaktterreng for hønsehauk.

Elva har ingen større fosser innenfor utbyggingsområdet, bare noen kraftige stryk. Det finnes bekkeørret i elva. Fiskebestander vil få dårligere nærings- og gyteforhold etter en eventuell utbygging. Gardsvatnet er stort sett overbefolket med liten fisk. Det er registrert elvemusling i vassdraget lenger nede, men ved befaring ble ikke elvemusling registrert i utbyggingsområdet.

Landskap og INON

Den viktigste innvirkningen på landskapet er redusert vannføring på berørt strekning, men en betydelig del av vannet vil gå til overløp og bedre forholdene. Rørgatetraséen med anleggsveien vil også bli et dominerende inngrep.

Mange eksisterende inngrep har redusert verdien av området og mye inngrepsfrie naturområder er gått tapt. Samlet areal med endret INON-status er ca. 0,5 km² i sone 2.

Friluftsliv

Området benyttes noe av turgåere, stort sett lokalbefolkningen, og det drives jakt av stort sett grunneiere i området. Nedbørsfeltet brukes til jakt, fiske og friluftsliv.

FNF Nordlands vurdering

FNF Nordland mener det må unngås vannkraftutbygginger i områder som er verdifull for friluftslivet. Vassdrag innehar mange kvaliteter som danner grunnlaget for friluftsliv og naturopplevelser, eksempelvis fossefall og landskapsverdier og biologisk mangfold.

Det omsøkte tiltaket planlegges med en rørgatetrasé og anleggsvei som blir et dominerende inngrep og vil redusere naturopplevelsen for dem som ferdes i området. Når det gjelder biologisk mangfold så er det ikke gjort funn/observasjoner av sjeldne/truete arter eller naturtyper, men det betyr likevel ikke at det er fritt frem for naturinngrep. Tidligere har hønsehauk vært registrert hekkende i området og flere områder egner seg som hekke- og jakterreng for arten. En eventuell konsesjon må følgelig ta hensyn til dette og annen potensiell forstyrrelse av vilt i hekke- og yngletid. FNF Nordland forventer også at kunnskapsgrunnlaget om elvemusling i vassdraget er fullstendig og basert på grundige undersøkelser, noe som innebærer at alle lokaliteter og påvirkninger er kjent, før et vedtak kan fattes.

FNF Nordland viser for øvrig til innspill fra Bodø og Omegn Turistforening.

Skredelva kraftverk

Kort om det omsøkte tiltaket

Skredelva fra Skredvatnet til litt ovenfor riksvei 812 forutsettes utnyttet til kraftproduksjon gjennom bygging av Skredelva kraftverk. Kraftverket vil utnytte avløpet fra ett felt på 14,8 km² i ett fall på 261 meter fra kote 281 til kote 20. Det foreligger kun ett alternativ for prosjektet. Kraftverket gir en midlere produksjon på 8,0 GWh fordelt på 5,1 GWh sommerstid og 2,9 GWh vinterstid.

Fra inntaksområdet, ca. 100 meter nedstrøms Skredvatnet legges den 2,85 km lange vannveien i grøft som tilbakefylles. Kraftverket vil ligge i dagen like ovenfor riksveien og vil ha installert et peltonaggregat. Den eksisterende veien til kraftstasjonsområdet vil bli oppgradert, og det samme gjelder for den øverste kilometeren av veien til inntaket. De øverste 100 meterne må det etableres ny permanent vei.

Middelvannføring i feltet er 0,67 m³/s. Planlagt maksimal slukeevne blir 1,34 m³/s med en nedre grense på 0,067 m³/s. Som avbøtende tiltak foreslås minstevannføring tilsvarende 5-persentil sommer og vinter som betyr at det alltid slippes 95 liter/s i sommersesongen (1.5 – 30.9) og 56 liter/s i vintersesongen (1.10 – 30.4).

Det er gjort følgende observasjoner og konsekvensvurderinger for natur og friluftsliv:

Naturmiljø

Berggrunnen i området er i hovedsak Kvartsiortitt, trondhjemit og tonalitt. Dette er relativt sure og harde bergarter som er tungt nedbrytbare, og ikke gir spesielt gode betingelser for plantevekst. Stedvis rik vegetasjon langs elva er også tegn på lettere nedbrytbare bergarter. Inngrepsområdet vil ligge under skoggrensen og i mellomboreal (barskog) og nordboreal sone (fjellbjørkeskogen).

Området som påvirkes av rørgaten i øvre del er relativt fattig typer av fjellbjørkeskog som varierer mellom blåbærutforming og røsslyng-blokkbærutforming, og fattig myr. I nedre del vil rørgaten berøre middels bonitet granskog – noe plantefelt 8-10 år, og noe eldre granskog.

I Naturbasen er det ikke registrert verdifulle naturtyper innenfor influensområdet. Elva ble befart fra utløpet i sjøen og opp til utløpet av Skredvatnet. Elva renner i jevnt skrånende terreng, uten noen større fall. Det er heller ikke brefelt eller større sjøer i området som kan sørge for en stabil vannføring gjennom sommerhalvåret. På grunn av overføring av deler av nedbørsfeltet i sør til Oldereid kraftverk er vannføringen også redusert i forhold til det naturlige. I tillegg vil elva bli sterkere påvirket i tørkeperioder som følge av at nedbørsfeltet blir mindre.

Artsfunn i lia nord for elva tyder på forekomst av rike vegetasjonstyper, og mulig stedvis naturtypen bjørkeskog med høgstauder. Dette ble ikke skikkelig kartlagt fordi lia er svært bratt og utilgjengelig, og fordi den ikke er vurdert å bli påvirket av endret vannføring i elva. Av rødlistede arter er det registrert hekking av storlom (VU) og sannsynlig hekking av bergand (VU) og sjøorre (NT). Det antas at jerv (EN) og gaupe (VU) er vanlige i området. Redusert vannføring mellom inntaket og kraftverket vil endre fuktighetsforholdene for vegetasjonen i nærheten av elva. Fuktighetskrevede arter vil få dårligere livsvilkår, og sammensetningen og dominansforhold i mose- og karplantefloraen endre seg i favør av mer tørketålende arter. Fordi vassdraget fra før er regulert som følge av overføring av vann til

Oldereid kraftverk, og fordi feltet har lite bre og større vann, har elva naturlig en stor vannføringsvariasjon gjennom året. Dette medfører at det vil være perioder i sommerhalvåret med svært lav vannføring, og dermed dårlige betingelser for fuktighetskrevede arter. Dette gjenspeiles i at det ikke er funnet verdifulle naturtyper langs elva som er avhengig av konstant fuktig klima.

Skredvatnet er vurdert som et viktig hekkeområde for vannfugl. Det er sannsynligvis hekkeområdet for flere truede arter av andefugl, og bekreftet hekkeområde for storlom. En utbygging vil ikke medføre større vannstandsvariasjon i vannet enn i dag. Utbyggingen vil derfor ikke medføre økt sannsynlighet for oversvømmelse av reirene til disse fuglene, som ofte ligger nært vannkanten.

Andefuglene som hekker her er dykkender, som ikke lever av fisk. Storlom lever av fisk, og vil kunne påvirkes hvis fiskebestanden i vannet blir svakere som følge av utbyggingen. Tiltak øverst i Skredelva vil kunne forringe gyteområdet for brunørret i Skredelva noe, og medføre lavere produksjon av fiskeyngel (se kap 3.5). Fordi det finnes flere gytebekker som renner inn i vannet, og fordi det er planlagt tiltak som vil avbøte de negative effektene i inntaksområdet, vurderes næringsgrunnlaget for storlom å bli redusert i begrenset grad.

Det er ikke vurdert at ferdseien og aktiviteten i området vil gi negativ innvirkning på hekkeforholdene i vannet i anleggets driftsfase. Det vil bli vesentlig økt aktivitet i anleggsfasen, men denne aktiviteten vil i liten grad være nærmere enn ca. 100 m fra vannet. Særlig storlom kan være følsom for forstyrrelser i begynnelsen av hekkeperioden.

Anleggsarbeid omkring terskel og inntak bør foregå etter den mest følsomme perioden for hekking er over. Det vil si fra juli og utover.

Skredelva vurderes ikke av fylkesmannen som noen viktig gyteelv for anadrom fisk (pers. medd. Lars Sæter). Elva er stri i flomsituasjoner og virker relativt steril og lite egnet for gyting og oppvekst for fiskeyngel. Eventuelle forekomster av anadrom fisk kan potensielt vandre opp til like forbi området for den tiltenkte kraftstasjonen, men lokale har aldri hørt om forekomster av anadrom fisk i elva.

Substratet i den nedre del er storsteinet, og ikke egnet til gyting.

Skredelva antas ikke å ha verdi for anadrom fisk og det forventes derfor ikke at planene vil ha betydelig negativ påvirkning på anadrom fisk i elva. Skredelva kraftverk vil ikke bidra betydelig til samlet belastningen på anadrom fisk.

Elva ble undersøkt i forbindelse med rotenonbehandling av Lakselva i 1990, og det ble funnet svært lite fisk i elva. Skredelva ble også rotenonbehandlet i 1990.

Skredvatnet har en god bestand av brunørret. Det drives en del garnfiske i elva av lokale grunneiere. Relativt grov ørret ble observert ca. 50 m nedstrøms utløpet i Skredvatnet under befaring i september. Fisk slipper seg ned i den øvre del av elva i gytetiden om høsten, og elva er trolig et viktig gyteområde og oppvekstområde for ørretyngel.

Redusert vannføring vil medføre at bunndyrfaunaen i elva får mindre arealer å leve på. Dersom elveleiet tørker helt ut, vil dette føre til at arter forsvinner.

De første ca. 400 m av Skredelva er godt egnet for gyting og oppvekst av fiskeyngel, og fisk slipper seg ned i elva for å gyte. Terskelen vil medføre høyere vannstand på de øverste 100 meterne, og fraføringen av vann til kraftproduksjon vil medføre ca. 60 % reduksjon av vannføring rett nedstrøms terskelen. Forhold for gyting og oppvekst av yngel vil sannsynligvis bli relativt uforandret oppstrøms terskelen, mens redusert vannstand nedstrøms terskelen vil føre til dårligere forhold. Det er planlagt en fisketrapp ved overløpet på terskelen

slik at fisk kan vandre opp og ned over denne. En utfordring vil være at fisk som slipper seg ned i elva vil kunne vandre feil, og havne i vannrøret til kraftstasjonen. Dette vil løses ved at det settes en varegrind foran utløpsrøret.

Gyte- og oppvekstområdet for brunørret i Skredelva vil bli forringet som følge av tiltaket. Dette gjelder spesielt nedstrøms terskelen i elva. Fordi Skredelva fortsatt vil kunne være et gyte- og oppvekstområde etter en utbygging, og fordi det finnes andre gytemuligheter for ørret i innløpsbekker vurderes ørretbestanden i Skredvatnet å bli påvirket i begrenset grad av en utbygging.

Under befarings ble gjerdesmett og fossefall registrert langs elva.

INON og landskap

Området er fra før påvirket av kraftutbygging og noe hyttebygging. Det går en traktorvei med varierende standard fra bilveien langs fjorden og opp til Skredvatnet. En kraftledning fra Oldereid kraftverk passerer over nordenden av Skredvatnet, og det ligger 5 hytter omkring vannet. Overføring av søndre del av nedbørsfeltet til Oldereid kraftverk gjør at vannføringen i elva fra før er redusert.

I øvre del av Skredelva, fra utløpet av Skredvatnet til inntaksområdet, vil tiltaket påvirke opplevelsen av landskapet negativt. Dette gjelder i første rekke tiden etter bygging av terskelen, før ny strandsone er etablert langs elva. Inngrepene her vil imidlertid bare være synlig på kort avstand og vurderes ikke å gi noen vesentlig negativ påvirkning på den helhetlige landskapsopplevelsen. Det faktum at det finnes inngrep i området fra før, gjør det også noe mindre følsomt for ytterligere inngrep.

Trase for rørgate med ryddesonen vil være godt synlig en god stund inn i driftsfasen til anlegget, men vil etter en tid gro til med stedegen vegetasjon, og på sikt gi ubetydelig virkning for landskapet. Tiltaket vil ikke få virkninger for inngrepsfrie naturområder (INON).

Jakt, fiske og friluftsliv

Det ligger 5 hytter omkring Skredvatnet som eies og brukes av grunneierne rundt vannet. Området omkring vannet og øvre del av Skredelva benyttes mye til turer sommer og vinter med hyttene som utgangspunkt. Det er en god ørretbestand og det fiskes en del med garn og fra båt. Stangfiske fra land er åpent for allmennheten, men benyttes i liten grad fordi vannet er relativt langgrunt og egner seg dårlig for fiske fra land.

Grunneierne driver elgjakt og småviltjakt i området. Det selges ikke jaktkort til allmennheten.

Det er bygget en gapahuk ved den gamle boplassen i Kvanto, ca. 200 m nordøst for Skredvatnet. Det sies at Mons Andersen fra Arjeplog i Sverige (på folkemunne kalt Kvantomons) med familie bodde på denne plassen til for 135 år siden. Enda vises murene av både bolighus og fjøs. I Gapahuken finnes en trimkasse der man kan skrive navnet sitt i trimboken og bli med på trekningen av en del premier. Det er laget en gangbru over Skredelva for stien opp til gapahuken. I 2008, frem til befaringsdagen 11. september, hadde 231 personer skrevet navnet sitt i boka.

Den nedgravde rørgaten vil være godt synlig en stund inn i driftsfasen, men vil gradvis bli mindre synlig ettersom den gror til med stedegen vegetasjon. Terskelen vil bli godt synlig i

terrenget, men vil utformes slik at den føyer seg mest mulig naturlig inn i terrenget. Den vil ligge et stykke fra turstien til *Kvantomons*, og vil trolig ikke bli synlig derfra. Området har fra før av en traktorvei inn til vannet, hytter rundt vannet og en kraftledning som passerer nordenden av Skredvatnet. De nye inngrepene er vurdert å gi moderate til små negative effekter for brukerinteressene i området.

FNF Nordlands vurdering

Det omsøkte tiltaket vil ha negative konsekvenser for friluftsliv og landskaps- og opplevelsesverdier.

Den samlede belastningen på friluftsliv, må det omsøkte tiltaket vurderes ut i fra at deler av nedbørsfeltet i sør er overført til Oldereid kraftverk og vannføringen følgelig redusert. Dette har sannsynligvis endret livsbetingelsene for fuktkrevende arter. Redusert vannføring vil på berørt strekning legge ytterligere press på vassdragsnaturen. Det er viktig at hekkemulighetene for storlom, fossefall og andre vassdragstilknyttede arter ikke forringes, utsettes for støy og andre forstyrrelser eller at næringstilgangen reduseres som følge av negative konsekvenser for fiskebestanden. Det er i tillegg viktig at ved en eventuell konsesjon at landskaps- og opplevelseskvaliteter, gyte- og oppvekstmuligheter for fisk ikke blir mer redusert eller forringet.

Det er flere inngrep i området i form av skogsbilvei, hytter, kraftledninger m.m.

FNF Nordland mener man skal være varsom med å konkludere at eksisterende inngrep reduserer konsekvensene av å øke presset på vassdragsnaturen ytterligere, slik det gjøres i utredningen.

FNF Nordland er videre kritisk til en utbygging fordi området er viktig for utøvelse av friluftsliv, jakt og fiske.

Åselielva kraftverk

Kort om prosjektet

Åselielva kraftverk vil utnytte fallet i Åselielva, Bodø kommune mellom kote 160 moh og 40 moh. Kraftverket vil utnytte et nedbørsfelt på 12,8 km². Spesifikk avrenning er beregnet til 63 l/s/km², som gir et samlet årstilsig på 25,5 mill m³. Middelvannføringen ved inntaket på kote 160 moh er beregnet til 806 l/s.

Ved inntaket planlegges det bygd en om lag 5 m lang og inntil 1 m høy betongterskel. Vannveien blir 970 m lang og utføres som nedgravd rørgate. Kraftstasjon plasseres ved Nedre Åselivatn på kote 40 moh.

Kraftverket vil ha en installert effekt på 1,65 MW. Gjennomsnittlig årlig produksjon er beregnet til ca 4,61 GWh. Kraftverket tilkobles eksisterende 22 kV-linjenett via en 1200 m lang jordkabel.

Det er planlagt slipp av minstevannføring tilsvarende 5 persentil sesongvannføring med 145 l/s for sommer og 50 l/s for vinter.

Det er gjort følgende registreringer og konfliktvurderinger i forhold til natur og friluftsliv:

Naturmiljø

Det er ingen registrerte forekomster av rødlistede arter i influensområdet. Det er heller ikke gjort noen observasjoner under feltbefaringer. Men både jerv og gaupe må antas å bruke området sporadisk.

Øvre deler av influensområdet er i berøring med snaufjellområder. Disse har triviell vegetasjon med rabber og noen hauger av morenemateriale på basefattig substrat. Ved kote 150 kaster elva seg utfor en stor foss, og flere fosser og bratte stryk følger helt ned til kote 130. I dette området deler elva seg i to løp. Det sørligste løpet fortsetter i stryk over bart fjell helt ned til utløpet i Nedre Åselivatn. Det nordlige elveløpet renner et stykke over bart fjell før den ca. ved kote 80 renner i flere større fosser før den renner rolig ned mot utløpet i Nedre Åselivatn.

Fossen ca ved kote 60 moh ligger i en kløft. Kløfta er fuktig av en kombinert effekt fra fosserøyk og betydelig mengder med sigevann fra sidene. Fossen ble undersøkt grundig og det ble gjort funn av blant annet knopsildre, gulsildre og rødsildre som kan indikere at den lokale glimmergneisen forvitrer lettere i dette området enn influensområdet for øvrig. Av kryptogamer som er verd å trekke frem som er direkte knyttet til elva, kan nevnes den regionalt sjeldne mosen rørsigd, som ble funnet like nedenfor utløpet i Øvre Åselivatn. Det foreligger kun et registret funn tidligere av rørsigd i Nordland (Fauske), som per i dag er ganske dårlig kartlagt når det gjelder moser.

Feltbefaring ble gjennomført utenfor yngle- og hekkesesongen. Det ble ikke observert fossefall under feltbefaringen, og Åselielva sin verdi som hekkeområde og furasjeringsområde for fossefall vurderes å være liten ovenfor kote 80 moh da elvas utforming og bunnsubstrat ikke gir tilstrekkelig grunnlag for virvelløse bunndyr som fossekallen beiter på. Lenger nede er det bedre forhold for arten, og det er sannsynlig at det hekker fossefall i disse delene av elva selv om den ikke er observert. Strandsnipe ble ikke observert, men benytter trolig de nedre deler av det nordlige elveløpet og områdene ved

innløpene som furasjering- og hekkeområde. Det er ikke registrert noen naturtypelokaliteter nær influensområdet.

Det omsøkte tiltaket vil føre til en betydelig reduksjon av vannføringen i Åselielva. Dette vil påvirke de fuktkrevende systemene langs elva, som fossesprutsoner og miljøer med lokalt forhøyet luftfuktighet, samt det akvatiske miljøet.

Fossesprutsonene i Åselielva er ikke fullstendig undersøkt, men det er sannsynlig at det er noe basekrevende moser på oversprutede berg. Disse vil få endrede forhold, og vil enten flytte seg eller gå tilbake. Fossesprutsonene vil forsvinne, og utbredelsen av fuktige bergområder vil derfor bli vesentlig redusert.

Minstevannføring vil gjøre at en del akvatiske miljøer ikke går tapt, og at kilden til lokal luftfuktighet langs elva holdes ved like. Minstevannføring vil imidlertid ikke kunne gjøre at fossesprutsoner opprettholdes.

Fisk og ferskvannsorganismer

I Nedre Åselivatn er det registrert noe oppvandrende sjørret og smålaks. Det er ikke kjent om nedre deler av Åselielva har funksjon som gyte- eller oppvekstområde for sjørret eller laks. Det er kun de nedre delene av det nordlige elveløpet som har gode gyte- og oppvekstområder for laks og sjørret. Dette området vurderes derfor å ha liten-middels verdi for anadrom fisk. Tron Olsen (pers. medd.) i Bodø jeger og fiskeforening beskriver Åselielva i sin rapport som en viktig elv for sjørret:

”Vannhastigheten var middels til lav og substratet var dominert av grus og sand med noe innslag av stein. Det ble ikke påvist fisk i elva, og det vurderes som svært sannsynlig at elva har betydning som gyte- eller oppvekstområde for sjørret, laks og ørret”. Tron Olsen har i all hovedsak vurdert Nedre Åselivatn og elva ned mot sjøen. Dette området vil ikke bli påvirket ved en eventuell utbygging. Nedre Åselivatn er også potensiell oppvekstområde for ål, men det foreligger ikke kjennskap til hvorvidt det er ål i vassdraget. Det er lite sannsynlig at ålen vandrer lenger opp i vassdraget.

Landskap Friluftsliv

Området er i kommuneplanens arealdel registrert med formålet LNF-1, med særlig viktige friluftsliv- og/eller naturområder. Tiltaksområdet ligger også innenfor Saltstraumen Fjordsystem, hvor målet er å ivareta og opprettholde de nasjonale natur-, friluftsliv-, kultur- og landskapsverdiene i et langsiktig perspektiv.

Det ligger noen få hytter rundt Nedre Åselivatn. Ut over dette er de vanligste brukerne i området turgåere som følger turistforeningen sitt løypenett mellom Åseli og Lurefjellhytta. Fra parkeringsplass ved rv17 vest for Nedre Åselivatn går det en merket sti sørover til Øvre Åselivatnet. Stien går videre over elva på helårsbro over utløpet og videre langs østsiden av vannet opp og bratt opp til Åselidalen. Her går stien videre mellom Børvasstindene til Lurfjellhytta, som er en helårsåpen, ubetjent DNT-hytte.

Med bru over Saltstraumen i 1987 ble Børvasstindene lett tilgjengelig turmål for Bodøværingene. I dag blir området mye brukt, særlig på sommerstid. Vinterstid er deler av området vanskelig tilgjengelig, så også området rundt Øvre Åselivatn. Flere av toppene blant Børvasstindene er populære turmål som gir godt utsyn mot tiltaksområdet. Per Karlsatind er den enkleste og kanskje mest besøkte av disse. Vanlig tilkomst går som oftest utenom det aktuelle tiltaksområdet.

Området blir i fylkesdelplan for vindkraft vurdert til å middels verdi. I en verdivurdering gjennomført av Salten Friluftsråd er området Børvasstindan/Lurfjellet verdsatt til verdi A, svært stor verdi. Området Åselidalen er verdsatt til verdi A+.

Hele tiltaket faller innenfor det aktuelle friluftsområdet Børvasstindan/Lurfjellet. Områdets symbolverdi, dets naturhistoriske opplevelseskvaliteter og dets uberørthet gis høyeste verdi i verdsettingsskjemaet til DN. Også potensialet utover dagens bruk og tilgjengeligheten verdsettes til over middels. Øvrige kriterier, som brukerfrekvens og brukergruppe, ligger for det meste midt på poengskalaen. Vurderingen anses å stemme godt med annen innsamlet informasjon. På bakgrunn av dette vurderes friluftsområdet til å ha *stor verdi*.

Merket tursti mellom Rv. 17 og Øvre Åselivn vil få betydelig endring i bruksmuligheter ettersom det kommer anleggsvei fram til kraftstasjon og rørgate. Dette kan virke positivt på tilgjengeligheten for noen brukergrupper, men i stor grad virke negativt på naturopplevelsen til de eksisterende brukere. Dersom anleggsveien stenges for privatbilister kan det nye veistykket bli en barriere for turgåere som vil ferdes i urørt natur. Totalt sett vil tiltaket trolig gjøre området mindre attraktivt ettersom et nesten urørt naturområde påføres større inngrep. Tiltaket vil trolig i liten grad endre Børvasstindenes identitetsskapende betydning og attraktivitet.

Børvasstindene, som stiger opp i bakkant av planområdet, er godt synlig i en større omegn, blant annet fra Bodø by. Det lavereliggende planområdet ligger derimot skjult for innsyn fra byen. Øvre del av planområdet har innsyn fra Marvoll og deler av Marvollvika i nord, og til dels Fjellvika i vest. Store deler av planområdet har dessuten innsyn fra Kystriksveien der denne passerer sørvest for Nedre Åselivn. Åselielva ligger i overgangen mellom de lavereliggende og høyereliggende områdene og framstår som en naturlig port inn til fjellområdet. Åsryggene rundt Nedre Åselivn glir gradvis over til å bli mer høyreiste fjellrygger og tinder mot sør. Sammen danner åsryggene og fjellene et relativt stort landskapsrom hvor Børvasstindene og Nedre Åselivn framstår som de mest framtrepende landskapselementene.

Landskapet inn i to delområder, Nedre Åselivn og Øvre Åselivn. Begge faller inn under kategorien naturlandskap.

Nedre Åselivnet setter sitt preg på landskapsbildet sentralt i delområdet. Rundt vannet er landskapet åpent, med glattskurte svaberg og Åselielva som viktige landskapselementer i sør. Delområdet ligger i overgangssonen fra lavland til fjell og representerer visuelle kvaliteter som er representativt for landskapet i regionen.

Nedre Åselivn med omegn beskrives som et 3703 daa stort friluftslivsområde egnet for turer til fots eller på ski. Åselidalen, med Øvre Åselivn, er 29157 daa stort, men mangler ytterligere beskrivelse. I Fylkesdelplan for vindkraft i Nordland er tiltaksområdet merket av som annet viktig friluftsområde med middels verdi.

Ved byggingen av småkraftverket vil det bli betydelig maskinell og menneskelig aktivitet i området, samt støy knyttet til anleggs virksomhet generelt.

Rørgate, kraftstasjon, og anleggsveier blir vedvarende nye elementer i landskapet. Både rørgate og anleggsveier vil gå i områder med bart fjell eller tynt løsmassedekke. Innslag av skogvegetasjon er sparsomt og rørgate og anleggsveier vil påføre landskapet tydelige sår. Elveløpene vil få redusert vannføring og i stor grad miste sesongvariasjoner. Særlig redusert vannføring i fosser og åpent terreng vil forringe visuelle kvaliteter ved elveløpet. Tiltaket

medfører synlige inngrep som vil stykke opp landskapsbildet. Spesielt anleggsveien/adkomstveien til kraftstasjonen vil medføre endringer som er dårlig tilpasset landskapselementene.

Øvre Åselivatn strekker seg fra inntaktsområdet og området rundt vannet. I bakkant ligger Bortinden og Per Karlsatindan som dominerende landskapselementer. Børvasstindene omslutter Øvre Åselivatn bortsett fra i nord. Det golde landskapet og det mektige relieffet gir delområdet et tydelig fjellpreg, til tross for at Øvre Åselivatn bare ligger 160 moh. Delområdet symbolverdi og Børvasstindenes visuelle kvaliteter gjør at landskapet vurderes til å ha større verdi enn andre landskapselementer i regionen. Inntaket blir et vedvarende nytt element i landskapet. Den 1 meter høye og 5 meter lange gravitasjonsdammen vurderes som dårlig tilpasset landskapets form i det berørte området.

Det finnes en usikkerhet knyttet til vurdering av verdi, omfang og konsekvens for nærmiljø og friluftsliv. Usikkerheten vil være særlig knyttet til den endelige utformingen av tiltaket og hvordan dette oppleves. Usikkerheten knyttet til selve utformingen av tiltaket vurderes som liten. Siden det ikke er gjennomført egen befaring knyttet til utredningen kan forekomme feilvurderinger av forhold som kun ville blitt fanget opp i felt.

INON

Fra planlagt kraftstasjon ligger er sammenhengende INON-område sørover mot Børvasstindene. Området er både inngrepsfri sone 2, 1 og villmarkspreget. Inngrepet vil medføre at 4,3 km² av det inngrepsfri sone 2 forsvinner. 7,5 km² av sone 1 går over til sone 2 som følge av inngrepet mens 1,6 km² av villmarken vil gå over til sone 1.

FNF Nordlands vurdering

FNF Nordland mener at det omsøkte tiltaket er i åpenbare konflikter med friluftsliv, opplevelsesverdier og landskap. Inngrep som medfører tap av INON, og særlig villmarkspreget natur i et viktig natur- og friluftslivsområde i nærhet til Bodø, til fordel for kraftproduksjon må unngås. Flere av inngrepene vil bryte med landskapskvalitetene og stykke det opp, samt at de vil være vedvarende i terrenget og påføre landskapet tydelige sår. Både rørgate og anleggsveier vil gå i områder med bart fjell eller tynt løsmassedekke og innslag av sparsom skogvegetasjon.

Det er også en usikkerhet knyttet til omfanget av konsekvensene for friluftsliv. Det omsøkte tiltaket skal uansett vurderes ut i fra friluftslivskartleggingene som gir område (A+) særs høy verdi. FNF Nordland viser forøvrig til Bodø og Omegn Turistforenings innspill til det omsøkte tiltaket.

For FNF Nordland

Erling Solvang
Styreleder

Gisle Sæterhaug
Daglig leder

Kopi (per e-post) til:

Bodø kommune

Nordland fylkeskommune

Salten Friluftsråd

Fylkesmannen i Nordland v/ Miljøvernadv og Reindrift

Sametinget

Friluftslivets Fellesorganisasjon

